

Rachunkowość

w procesie tworzenia wartości przedsiębiorstwa

Redakcja naukowa

IRENA SOBAŃSKA i TOMASZ WNUK-PEL

WYDAWNICTWO UNIwersYTETU ŁÓDZKIEGO • ŁÓDŹ 2009

WPROWADZENIE

Rosnąca konkurencja i globalizujące się otoczenie biznesowe, w którym działają polskie jednostki gospodarcze wymagają doskonalenia ich systemów informacyjnych. Problematyka ta jest od dawna przedmiotem dużego zainteresowania zarówno środowiska akademickiego, oraz praktyków rachunkowości. W kraju i na świecie w niniejszej monografii zagadnienia wskazują na dużą wagę i szeroki zakres problemów współczesnej rachunkowości. Zagadnienia te nie wyczerpują oczywiście roli rachunkowości w procesie tworzenia wartości przedsiębiorstwa, ale identyfikują wyzwania stojące w tym zakresie zarówno przed przedstawicielami praktyki rachunkowości i nauki.

Celem niniejszej monografii jest analiza stanu bieżącego oraz zmian zachodzących w systemach informacyjnych rachunkowości finansowej i systemu rachunkowości zarządczej w przedsiębiorstwach działających w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem roli narzędzi rachunkowości w tworzeniu wartości przedsiębiorstwa.

Publikacja została podzielona na trzy części:

Część I – „Odwzorowanie i pomiar wartości przedsiębiorstwa w rachunkowości finansowej”,

Część II – „Sprawozdania finansowe a wymagania informacyjne interesariuszy”,

Część III – „Przydatność narzędzi strategicznej rachunkowości zarządczej w tworzeniu wartości przedsiębiorstwa”.

Część pierwsza obejmuje dziewięć rozdziałów, w których przedstawiono sposoby odwzorowania wartości przedsiębiorstwa w rachunkowości oraz dokonano analizy metod pomiaru tej wartości. W kolejnych rozdziałach tej części przedstawiono:

- uwarunkowania funkcjonowania systemów rachunkowości zorientowanych na wartość przedsiębiorstwa, wykorzystanie informacji prospektywnych w sprawozdawczości zorientowanej na wartość, wartość ekonomiczną podmiotu w sprawozdawczości według MSR 36 oraz jakość informacji prospektywnych (rozdział 1);

- ekonomiczny pomiar aktywów w wartości godziwej, która dostarcza informacji bardziej rzetelnej dla podejmowania decyzji – informacji odzwierciedlającej korzyści jakie w przyszłości może przynieść składnik majątkowy z tytułu jego użytkowania (rozdział 2);

- niektóre aspekty zastosowania przepływów pieniężnych w pomiarze wartości przedsiębiorstwa, a w szczególności wycenę przedsiębiorstwa opartą na wolnych przepływach pieniężnych (*FCF*), ekonomiczną wartość dodaną (*EVA*),

pieniężną stopę zwrotu z inwestycji (*CFROI*) oraz gotówkową wartość dodaną (rozdział 3);

- wpływ stosowania instrumentów pochodnych oraz zasad rachunkowości zabezpieczeń na wartość przedsiębiorstwa (rozdział 4);

- problematykę odzwierciedlenia w rachunkowości działań zabezpieczających, w szczególności kwestie instrumentów zabezpieczających, zabezpieczanych pozycji i rodzajów zabezpieczeń (rozdział 5);

- wpływ księgowych i podatkowych skutków umów leasingu zwrotnego na kształtowanie wartości przedsiębiorstwa (rozdział 6);

- znaczenie wartości niematerialnych i prawnych w procesie tworzenia wartości przedsiębiorstwa, ze szczególnym uwzględnieniem w tym procesie wartości firmy (rozdział 7);

- rachunkowość na rzecz ochrony środowiska jako źródła informacji, które stanowi podstawę do ustalania wartości przedsiębiorstwa (rozdział 8);

- rolę rachunkowości w stymulowaniu podmiotów gospodarczych do poprawy efektywności działania, a co za tym idzie do kreowania wartości, w tym kontekście rachunkowość powinna dostarczać informacji o zasobach majątkowych i korzyściach ekonomicznych kształtujących wartość dochodową przedsiębiorstwa (rozdział 9).

W drugiej części publikacji zawarto dziesięć rozdziałów, których autorzy przedstawiają i wyjaśniają rolę sprawozdań finansowych w dostarczaniu informacji różnym grupom interesariuszy w firmie. W tej części opisano kolejno:

- nurt innowacji – wprowadzenie międzynarodowych standardów rachunkowości oraz informatyzacji przyczynia się do wzrostu wartości przedsiębiorstwa (rozdział 10);

- wykorzystanie sprawozdania finansowego do oceny kondycji finansowej przedsiębiorstwa, w szczególności zaś przydatność metod analizy finansowej w ocenie bieżącej wartości przedsiębiorstwa i jego perspektyw rozwojowych (rozdział 11);

- konsekwencje zmian w zakresie ujawniania wyniku finansowego dla rynku kapitałowego, dotyczących ujawniania wyniku całościowego (rozdział 12);

- nową interpretację 13 KIMSF „Programy lojalnościowe klientów” oraz jej ocenę w świetle teoretycznej podstawy rachunkowości finansowej, oraz wybrane problemy związane z zastosowaniem tegoż podejścia (rozdział 13);

- znaczenie ujawniania w raportach rocznych informacji niefinansowych oraz istotną rolę tych informacji w ocenie działalności przedsiębiorstw (rozdział 14);

- instrumenty polityki bilansowej, które mogą być wykorzystane do kształtowania obrazu sytuacji majątkowej i finansowej grupy kapitałowej oraz zasady analizy finansowej grupy kapitałowej (rozdział 15);

- problemy wyceny aktywów oraz ich odzwierciedlenia w sprawozdaniu finansowym przedsiębiorstwa w upadłości (rozdział 16);

– problematykę odpowiedzialności rad nadzorczych za rachunkowość wynikającą ze znowelizowanej ustawy o rachunkowości oraz rolę komitetów audytu w procesie przepływu informacji (rozdział 17);

– problematykę wykorzystania sprawozdań finansowych do oceny sytuacji finansowej organizacji *not-for-profit* oraz realizowanych przez te organizacje projektów, w kontekście jakości danych finansowych i specyfiki rachunkowości tych organizacji (rozdział 18);

– uwarunkowania oraz specyfikę rachunkowości w przedsiębiorstwie międzynarodowym (rozdział 19);

Ostatnia część opracowania zawiera objaśnienia wykorzystania narzędzi strategicznej rachunkowości zarządczej w tworzeniu wartości przedsiębiorstwa. W kolejnych rozdziałach tej części przedstawiono przydatność w zarządzaniu wartością przedsiębiorstwa, zarówno narzędzi rachunkowości strategicznej (np. BSC, ABC, EVA), jak i tradycyjnych i nowych (np. budżetowanie). Znalazły się w nich:

– przydatność założeń, zasad oraz narzędzi szczupłego zarządzania i wspomagającej go szczupłej rachunkowości w zarządzaniu wartością przedsiębiorstwa w czasach globalnego kryzysu (rozdział 20);

– rola mapy strategii w budowie i wdrażaniu zbilansowanej karty wyników (*balanced scorecard*) (rozdział 21);

– wymagania w zakresie budżetowania, które małe firmy powinny spełnić w procesie pozyskiwania dotacji z UE, w szczególności zaś wpływ tych wymagań struktury systemu rachunkowości małych firm (rozdział 22);

– analiza, stanu rozpowszechnienia rachunku kosztów działań w przedsiębiorstwach w Polsce, a w szczególności analizę czynników mających wpływ na wdrożenie ABC, przyczyn rezygnacji z wdrożenia rachunku kosztów działań bądź nie oraz problemów spodziewanych podczas jego wdrożenia (rozdział 23).

Monografia wskazuje rezultat indywidualnych badań autorów w zakresie zagadnień kreowania wartości, jej pomiaru i odwzorowania w sprawozdaniach finansowych oraz roli nowych, wybranych narzędzi rachunkowości zarządczej wspomagających proces zarządzania wartością przedsiębiorstwa.

Zdaniem redaktorów, niniejsza monografia początkuje objaśnienia zagadnień z praktyki rachunkowości realizowanej jako proces zorientowany na wzrost wartości przedsiębiorstwa.

Wydawnictwo UŁ zaprasza www.wydawnictwo.uni.lodz.pl

ISBN 978-83-7525-263-7